

Rezumatul activității și a rezultatelor obținute în proiect în anul 2025

Cifra proiectului 25.80012.0807.24 TC

Denumirea Proiectului „Cărțile immografice publicate la Tipografia Duhovnicească din Chișinău în secolul al XIX-lea: interferențe lingvo-culturale”

Etapa 2025 de implementare a proiectului „Cărțile immografice publicate la Tipografia Duhovnicească din Chișinău în secolul al XIX-lea: interferențe lingvo-culturale” cu cifra 25.80012.0807.24 TC din cadrul concursului „Tineri Cercetători 2025-2026” a avut ca obiectiv principal documentarea și constituirea unui corpus de carte religioasă immografică, necesar pentru desfășurarea investigațiilor ulterioare. Activitatea echipei de cercetare s-a orientat spre mai multe direcții tematice: analiza traseului immografiei în cultul ortodox; identificarea și contextualizarea primelor traduceri de texte immografice în spațiul românesc; examinarea factorilor care au consacrat Chișinăul drept un important centru tipografic în secolul al XIX-lea; investigarea proceselor de editare și difuzare a cărților religioase immografice în spațiul românesc în aceeași perioadă; inventarierea titlurilor publicate de Tipografia Duhovnicească din Chișinău; precum și studierea evoluției alfabetului utilizat în literatura religioasă a secolului al XIX-lea (alfabet chirilic – alfabet de tranziție – alfabet latin).

Apelând la colecțiile de carte românească veche, aflate în posesia Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova și a Bibliotecii Academiei Române din București, echipa de cercetare a realizat inventarul cărților immografice apărute în secolul al XIX-lea în spațiul românesc, a sistematizat titlurile de carte religioasă publicate la Tipografia Duhovnicească din Chișinău.

O altă activitate a vizat analiza particularităților de structură a cărților immografice din spațiul românesc, inclusiv a celor de la Tipografia Duhovnicească. În baza a trei titluri de carte: *Octoih*, *Penticostar*, *Triod*, au fost analizate elemente precum: coperta, foaia de titlu, mențiuni despre autoritățile laice și religioase, gravurile, ornamentele specifice, culori ale textului, adresări către cititor, formule clișeizate etc. în vederea determinării asemănărilor acestor cărți, dar și a elementelor distinctive a tipăriturilor de la Chișinău. Rezultatele acestei analize s-au concretizat într-un vast studiu „Structura cărților immografice din spațiul românesc din secolul al XIX-lea”.

Un alt rezultat ține de obiectivul realizării unui glosar de termeni immografici, astfel încât în cadrul etapei 2025, am stabilit de comun acord cu membrii din echipa proiectului structura glosarului și am extras din cărțile analizate 50 de termeni immografici (de ex.: *Antologhion*, *Asemânânda*, *Automela*, *Blajenile*, *Bogorodicina*, *Canon*, *Canon troicesc*, *Catavasier*, *Cântare*, *Condac*, *Ectenie*, *Fericirile*, *Glas*, *Icos*, *Idiomela*, *Imn*, *Immografie*, *Immograf*, *Ipacoi*, *Irmos*, *Trisaghion* etc.), care vor fi definiți în etapa următoare.

A fost realizată etapa de documentare și selecția exemplurilor pentru două studii vizând alfabetul și paratextul cărților immografice de la Tipografia Duhovnicească.

Diseminarea primelor rezultate obținute a fost realizată prin participarea și prezentarea a trei comunicări la manifestări științifice internaționale.

Au fost elaborate integral și propuse spre publicare două articole: unul în volumul unei manifestări științifice internaționale și altul într-o revistă din România.

Conducătorul de proiect: **Ecaterina BRĂGETĂ** (numele, prenumele, semnătura)

Data: 03.12.2025

LȘ

Rezumat în limba engleză pentru anul 2025 1 pagină

The 2025 implementation stage of the project “*Hymnographic Books Published by the Ecclesiastical Printing House of Chişinău in the Nineteenth Century: Linguistic and Cultural Interferences*” (code 25.80012.0807.24 TC), carried out within the competition “*Young Researchers 2025–2026*”, had as its primary objective the documentation and establishment of a corpus of hymnographic religious books necessary for subsequent investigations. Accordingly, the research team focused on several thematic directions: analysing the development of hymnography within the Orthodox liturgical tradition; identifying and contextualising the earliest translations of hymnographic texts in the Romanian cultural space; examining the factors that established Chişinău as a significant printing centre in the nineteenth century; investigating the processes of editing and disseminating hymnographic religious books in the Romanian space during the same period; compiling the inventory of titles published by the Ecclesiastical Printing House of Chişinău; as well as studying the evolution of the alphabet used in nineteenth-century religious literature (following several stages: Cyrillic alphabet – transitional alphabet – Latin alphabet).

Drawing on the collections of old Romanian books held by the National Library of the Republic of Moldova and the Library of the Romanian Academy in Bucharest, the research team compiled an inventory of nineteenth-century hymnographic books published in the Romanian cultural space and systematised the titles issued by the Ecclesiastical Printing House of Chişinău.

Another line of activity focused on analysing the structural features of hymnographic books from the Romanian space, including those printed at the Ecclesiastical Printing House. Based on three titles — the *Octoechos*, *Pentecostarion*, and *Triodion*, belonging to a similar chronological interval — the team examined elements such as: the cover, title page, references to secular and ecclesiastical authorities, engravings, specific ornaments, text colours, addresses to the reader, formulaic expressions, etc., in order to identify both the similarities between these books and the distinctive features of the Chişinău prints. The results of this analysis were consolidated into an extensive study entitled “*The Structure of Hymnographic Books in the Romanian Space in the Nineteenth Century*.”

Another outcome concerns the objective of compiling a glossary of hymnographic terms. Thus, within the 2025 stage, the project team agreed on the structure of the glossary and extracted 50 hymnographic terms (e.g., *Anthologion*, *Asemananda*, *Automelon*, *Blazhennele*, *Bogorodicina*, *Canon*, *Trinitarian Canon*, *Catavasia*, *Canticle*, *Kontakion*, *Ektenia*, *Beatitudes*, *Mode*, *Ikos*, *Idiomelon*, *Hymn*, *Hymnography*, *Hymnographer*, *Hypakoe*, *Heirmos*, *Trisagion*, etc.) from the analysed books, which are to be defined in the next stage.

The documentation phase and the selection of examples were also completed for two studies focusing on the alphabet and the paratexts of the hymnographic books printed at the Ecclesiastical Printing House.

The first research results were disseminated through participation in and presentation of three papers at international scientific events.

Two articles were completed in full and submitted for publication: one for the proceedings of an international scientific event and another for a Romanian academic journal.

Conducătorul de proiect: **Ecaterina BRĂCULEA** / (numele, prenumele, semnătura)

Data: 03.12.2025

LŞ

